

Kemijärven kaupunki
PL 5
98101 Kemijärvi
kirjaamo@kemijarvi.fi

Ailangantunturin asemakaavan luonnos

Kemijärven kaupunki on käynnistänyt Ailangantunturin asemakaavan laatimisen Kemijoki Oy:n aloitteesta. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa pumppuvoimalaitoksen ja siihen liittyvien rakennusten, kuten yläaltaan, vesitunnelin ja maanalaisten tilojen toteuttaminen Ailangantunturin alueelle. Hankkeella on valtakunnallista merkitystä sähköjärjestelmän tasapainottamisen ja uusiutuvan energian varastoinnin kannalta.

Ailangantunturin asemakaavaluonnoksen valmisteluaineistosta pyydettiin toimittamaan lausunnot kirjallisesti 3.1.2025 klo 15:00 mennessä.

Johdanto

Kaava-alueen pinta-ala on noin 895,35 hehtaaria. Asemakaavan tarkoituksena on mahdollistaa pumppuvoimalaitoksen edellyttämien rakenteiden ja toimintojen, kuten vesivaraston, vesitunnelin ja ruoppausmassojen läjitysalueen sijoittaminen alueelle. Lisäksi tavoitteena on osoittaa alueelle tarvittavat ajoyhteydet, turvata alueella tapahtuvan poronhoidon toimintaedellytykset ja huomioida alueen arvokkaat luontokohteet. Suunnittelualue sijaitsee Kemijärvellä Kuusilahden ranta-alueella noin 22 kilometriä Kemijärven keskustasta etelään Kuusilahden ja Ailangantunturissa sijaitsevan Tunturilammen välisellä alueella.

Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Ailangantunturin asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on tunnistettu hankkeen viranomaiseksi ja todettu, että viranomaisilta pyydetään luonnosvaiheessa tarvittavat lausunnot. Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toivoo, että sille varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen kaavoituksen eri vaiheissa.

Ailangantunturin asemakaavan kaavaselostuksen luonnoksen mukaan Ailangantunturin vesivoimalaitoshankkeen ja sen 400 kV:n voimajohdon ympäristövaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä säädetyn lain (252/2017) mukaisesti. YVA-menettelyn yhteysviranomaisena toimiva Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Lapin ELY-keskus) on antanut ilmoituksen Ailangantunturin pumppuvoimalaitoksen YVA-selostuksen täydentämistarpeesta 20.11.2025. Lapin ELY-keskus on ilmoituksessaan katsonut arviointiselostuksen olevan puutteellinen kalastoon ja kalastukseen kohdistuvien vaikutusten osalta, Kemijärven pohjasedimenttejä koskevan selvityksen osalta sekä linnustoa ja kasvillisuutta koskevien selvitysten osalta. Osa näistä yhteysviranomaisen

(2)

puutteelliseksi toteamista selvityksistä on esitetty myös kaavaluonnoksen valmisteluaineistossa. Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan kaavaluonnoksen tulisi perustua täydennettyyn yhteysviranomaisen riittäväksi katsomaan YVA-selostukseen alueidenkäyttölain (132/1999) 9 §:n mukaisesti, jotta kaavan ympäristövaikutuksia voitaisiin arvioida.

Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että koska hankkeen toteuttamisen ja hankkeen kaavoittamisen ympäristövaikutukset ovat käytännössä samat, olisi perusteltua, että YVA-menettelyssä laadittu ympäristövaikutusten arviointi olisi kokonaisuudessaan osa kaavan valmisteluaineistoa.

Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että lähtökohtaisesti hankkeiden toiminnot tulisi sijoittaa niin, ettei arvokkaita luontokohteita ja uhanalaisia lajeja tuhoudu. Läjityksen sijainti on mahdollista siirtää ja siksi se tulee sijoittaa sellaiselle alueelle, jossa arvokkaita luontokohteita ja luonnonsuojelun alaisia lajeja ei esiinny. On myös huomattava, että rakentamiseen oikeuttavan asemakaavan selvitysten vaatimustaso voi olla tiukempi kuin YVA-menettelyssä.